

بازسازی ایران در گستره فرهنگی و نظامی

۴ تیر ۱۴۰۳ ساعت ۱۸:۰۳

عباس میرزا ایرانی از همان اوان به اهمیت انضباط و تاکتیک جنگی اروپائیان پی برد و شاه را بر آن داشت تا در این زمینه اروپایی از ارتش‌ها تقلید کند.

شکست ایران در پی جنگ‌های طولانی با روسیه، عباس میرزا را نسبت به ضعف سیاسی و نظامی کشور آگاه کرد. از این رو، وی از اولین کسانی بود که اندیشه ایجاد ارتشی مدرن و قوی را مطرح نمود. البته مشاوره قائم مقام نیز در این اندیشه بی‌تاثیر نبود:

«قائم مقام و ولیعهد به بیهوده بودن تلاش‌ها برای بازپس‌گیری گرجستان آگاه بودند. درس این عقیده پس از آنکه نماینده شاه، میرزا ابوالحسن خان شیرازی سال ۱۲۳۲ ه. ق به دربار روسیه رفت و دست خالی بازگشت، ثابت شد. تزار روس در پاسخ سفیر ایران که باز پس دادن ولایات قفقاز را می‌طلبید، به صراحت گفت: بلاد متصرفی را گماشتگان ما به قهر و غلبه نگرفته‌اند. بلکه حکام هر محل، هر یک با کمال میل و رغبت حکومت روسیه را پذیرفته‌اند و اهالی گرجستان نیز چون مسیحی هستند، تابعیت آن‌ها نسبت به روسیه از اطاعت نسبت به ایران، اولی و انسب است. پس عباس میرزا و وزیر او، چاره را در بازسازی ایران، خواه از جنبه نظامی و خواه در گستره فرهنگی دانستند. این هدف از سال‌های دور در ذهن شاهزاده عباس میرزا جای گرفته بود که روش‌های اروپایی را در ارتش ایران به کار گیرد. عامل انتقال این اندیشه میرزا بزرگ و تقویت کننده آن ابوالقاسم قائم مقام بودند، سرهنگ گاسپار دروویل می‌نویسد: این شاهزاده ایرانی از همان اوان به اهمیت انضباط و تاکتیک جنگی اروپائیان پی برد و شاه را بر آن داشت تا در این زمینه اروپایی از ارتش‌ها تقلید کند.»

منبع: پناهی سمنانی، قائم مقام فراهانی چهره درخشان ادب و سیاست، تهران، نشر ندا، ۱۳۷۶، صص ۱۳۱-۱۳۲

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49693/> نظامی-فرهنگی-گستره-ایران-بازسازی